

Kort verslag van de activiteiten van de Raad van Kerken in Nederland over 2019

Per 1 januari 2019 is als algemeen secretaris aangetreden drs. Christien Crouwel. Voor de algemeen secretaris was het een jaar van kennismaking met het werk van de Raad en alle betrokkenen bij de verschillende groepen binnen de Raad, met de mensen binnen de lidkerken en de partnerorganisaties. Een van de initiatieven die zij ontwikkelde was een pelgrimage langs de verschillende lidkerken waaraan de vraag ten grondslag lag haar te laten zien waar het hart van hun kerkgenootschap ligt. Een aantal bezoeken zijn gedaan, een aantal nog te gaan. De verslagen zijn na te lezen op de website. Op 29 september werd zij in Nuenen bevestigd als predikant met een bijzondere opdracht voor het werk als algemeen secretaris van de Raad van Kerken in Nederland.

Op 11 december nam de Raad afscheid van zijn voorzitter drs. Dirk Gudde. Hij wordt opgevolgd door drs. Geert van Dartel, rooms-katholiek, en directeur van de Katholieke Vereniging voor Oecumene. Per 31 december 2019 trad af mr. Jan Albert Visscher als penningmeester van de Raad. Hij wordt opgevolgd door drs. Redmer Kuiken.

De jaarlijkse Oecumenelezing, in de Geertekerk in Utrecht, werd in 2019 gehouden door prof. dr. Frits de Lange. Hij sprak over de pelgrimage van gerechtigheid en vrede onder de titel 'De pelgrim als paradigma: een gelukkige greep?'

Begin 2019 was de Raad betrokken bij de regeling Kinderpardon naar aanleiding van het kerkasiel in Den Haag. De Raad had het Kabinet per brief opgeroepen tot rechtvaardigheid en humaniteit. Op 30 januari stemde de Tweede Kamer in met voorstellen voor een gewijzigde uitvoering van het kinderpardon. Op maandag 4 maart sprak een delegatie van de Raad met de commissie Van Zwol, de commissie die in opdracht van staatssecretaris Harbers het Nederlandse asielbeleid tegen het licht houdt.

De teksten voor de jaarlijkse Week van gebed in 2019 waren samengesteld door christenen in Indonesië. Centraal stond de tekst uit het boek Deuteronomium 16, vers 10-20 'Zoek het recht en niets dan het recht'. Gedurende de acht dagen van de week is aandacht besteed aan de vele vormen van onrecht die in de samenleving aanwezig zijn.

De vijf religies verenigd in 'In Vrijheid Verbonden' kwamen bijeen in Tivoli, Utrecht. Thema was 'Kom er voor uit wat je ten diepste beweegt!' Herman Kaiser, voormalig burgemeester van Arnhem, hield de hoofdlesing. In mei 2019 kwamen experts van verschillende godsdiensten en levensbeschouwingen samen rond het thema 'Gelovigen en niet-gelovigen: een spannend samenspel'.

De taakgroep Pelgrimage van gerechtigheid en vrede hield op 22 maart in samenwerking met diverse oecumenische partners een symposium met als thema 'In vrede samenleven'. In het najaar organiseerde de taakgroep een Walk of Peace op 21 september, de Internationale Dag van de Vrede, ditmaal in Almere.

In de serie Oecumene verscheen 'Is dit óók kerk', een uitgave met het oog op de Kerkennacht, die in verscheidene plaatsen werd gehouden in het weekend van 21 - 23 juni. Marleen Stelling, presentator EO-IKON, was ambassadeur van de Kerkennacht. In september werd besloten de stichting Kerkennacht te liquideren, nadat de neerwaartse trend van deelnemende kerken in 2019 nogmaals werd bevestigd en besloten werd dat de Raad zijn taak als landelijke aanjager beëindigde. De Raad blijft wel aandacht schenken aan lokale initiatieven op zijn website.

De projectgroep Vieren maakte een handreiking bij de herdenking en viering van respectievelijk 4 en 5 mei. Bevrijdingsdag viel in 2019 op een zondag. Het jaarthema luidde: 'In vrijheid kiezen'.

Het initiatief om mensen uit te nodigen mee te gaan naar een kerkdienst, Kerkproeverij, kreeg in 2019 een vervolg, te weten zaterdag 28 en zondag 29 september. Er werd een inspiratiedag georganiseerd op 12 april 2019. Doel was kerken praktische suggesties en inhoudelijke toerusting mee te geven voor het weekend in september. Spreker was dr. Erik Borgman. De Kerkproeverij is een initiatief van de Raad van Kerken en wordt georganiseerd samen met andere kerken en organisaties, waaronder de omroepen.

De Raad van Kerken steunt de Nationale coalitie tegen eenzaamheid, welke 1 januari 2019 van start ging. Door kerken kan hier op lokaal niveau aan worden meegedaan.

In december 2014 verenigden ruim twintig kerken zich achter een gezamenlijke verklaring zich in te zetten voor alertheid op seksueel misbruik en voor een veilige leef- en werkomgeving binnen de kerken. In mei 2019 hield de Raad van Kerken een bijeenkomst waarbij tussen kerken ervaringen werden uitgewisseld hoe zij de afgelopen jaren gewerkt hebben aan het realiseren van een veilige omgeving binnen de kerk.

De Raad ontving Rowan Williams, voormalig aartsbisschop van Canterbury en een van de meest toonaangevende theologen van deze tijd. Er was een programma met leden van de Raad en de beraadgroep Geloven en kerkelijke gemeenschap.

De algemeen secretaris nam deel aan het podiumgesprek ter gelegenheid van de presentatie van een werkschrift rond Bonhoeffer 75, uitgegeven door De Roos van Culemborg. Het thema luidde: 'Keuzes van toen voor nu'. Op 9 april 2020 zal het 75 jaar geleden zijn dat de Duitse theoloog en verzetsstrijder Dietrich Bonhoeffer terechtgesteld werd.

In de meimaand verscheen een nummer in de reeks van de Raad over Maria. Bijdragen over Maria in de dialoog, in de liturgie, en veranderingen in het denken. Daarnaast bijdragen van onder andere de leden van de plenaire Raad.

Het knooppunt Kerken en armoede, een projectalliantie waarbij de Raad een van de deelnemers is, was betrokken bij de werkconferentie over armoede en schulden 'Geloven in mensen' begin 2019. Met een digitale nieuwsbrief houdt het knooppunt mensen op de hoogte van zijn activiteiten. Op 5 juni sprak een delegatie van de Raad met staatssecretaris Tamara van Ark over armoede in Nederland. In november werd het rapport 'Onderzoek Armoede in Nederland' gepresenteerd en een publieksbrochure 'Arm. En wat doet de kerk?'.

Het OJCM (Overleg Joden Christenen Moslims) heeft een nieuwe structuur met een kerngroep die geloofsgemeenschappen meer betreft bij het werk. Het OJCM bracht naar aanleiding van aanslagen met een religieuze achtergrond bezoeken aan verschillende ambassades om condoleances over te brengen.

De theologische bezinning in de Raad richtte zich in 2019 onder meer op pastoraat rond een veilige kerk. De discussie over het rapport 'The Church' werd afgerond. Gestart werd met een nadere beschouwing rond het thema 'identiteit'. Op interreligieus gebied was er een ramadangoet in verbondenheid met de moslims, en een Divali-groet. De beraadgroep Samenlevingsvragen had onder meer aandacht voor vragen rond vrede en veiligheid. Op initiatief van de beraadgroep is een

taakgroep Biotechnologie ingesteld. De groep richt zich op het bespreekbaar maken binnen de kerken van de ontwikkelingen rond genetisch-biologische techniek. De door de Raad ingestelde projectgroep Theologie, kerk en duurzaamheid ging voortvarend te werk en in september verscheen in de serie Oecumene 'Van God is de aarde, en al wat daar leeft'. Centraal staat de vraag waarom duurzaamheid tot het hart van kerk en geloof behoort. De zogeheten Groene websites zetten hun werk voort. Er verscheen een folder waarin zij zichzelf presenteren.

Voor lokale gemeenten, parochies en betrokken groepen organiseerde de projectgroep Vluchtelingen op 23 november een werkdag rondom asielzoekers en vluchtelingen in de Bergkerk te Amersfoort. Centraal stond daarbij de bezinningsuitgave met een theologische reflectie en de stand van zaken in het debat, getiteld: 'Geloven voorbij Grenzen'. Verder bracht een delegatie van de Raad samen met de projectgroep een werkbezoek aan Amsterdam om zich te verdiepen in de situatie van de Dublinclaimanten.

Naast de genoemde themanummers was er één actueel nummer van het Oecumenisch Bulletin. De uitgave rond biddag, dankdag en dag van de arbeid ging over 'werkende armen'.

Bij het werk van de Raad zijn verscheidene vrijwilligers betrokken die tegen een kleine onkostenvergoeding actuele teksten leveren, adressensystemen op orde houden, en (delen van) de website en facebook bijhouden.

Bureau Raad van Kerken